

Vækstpartnerskabsaftale 2016-2017

Dato 23-08-2016

Sagsbehandler Pia Fabrin

Pia.Fabrin@RU.RM.DK

Tel. +4578411103

Sagsnr. 1-30-87-1-16

Vækstpartnerskabsaftalen skal skabe gode vilkår for vækst og udvikling med udgangspunkt i både nationale, regionale og lokale potentialer og styrkepositioner, også i en international sammenhæng.

Med denne vækstpartnerskabsaftale ønsker regeringen og vækstforum for Region Midtjylland derfor at sætte fokus på følgende temaer:

- Behov for kvalificeret arbejdskraft
- Smart Industri og digitalisering som vækstdriver
- De midtjyske styrkepositioner med Fødevarerområdet som national klynge
- Et effektivt erhvervsfremmesystem – én indgang

Side 1

Behov for kvalificeret arbejdskraft

Adgangen til kvalificeret arbejdskraft er vigtig i forhold til at sikre, at virksomhederne kan få den arbejdskraft, de efterspørger – både på kort og langt sigt. Med 'Trepartsaftalen om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser' ønsker regering og arbejdsmarkedets parter at sætte fokus på, at flere unge skal vælge og gennemføre en relevant erhvervsuddannelse og herunder behovet for flere praktikpladser. Derudover skal voksen- og efteruddannelsesindsatsen forbedres således, at den i højere grad understøtter en løbende opkvalificering og videreuddannelse i overensstemmelse med arbejdsmarkedets skiftende behov.

- a. Parterne vil samarbejde om udmøntningen af trepartsaftalen, som skal sikre adgangen til tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft for både private og offentlige virksomheder som grundlag for fortsat vækst og velstand i hele Danmark.

Smart Industri 4.0/Digitalisering

Der er behov for at styrke den digitale dagsorden og anvendelsen af it og data som vækst- og innovationsdriver for danske virksomheder. Det fremgår bl.a. af både regeringens strategi for Vækst og Udvikling i hele Danmark (2015), den fælles Offentlige Digitaliseringsstrategi (2016) samt redegørelse om Danmarks Digitale Vækst (2016). Region Midtjylland har i sin vækstplan prioriteret digitalisering som vækstdriver blandt andet indenfor områderne Big Data, Open Data, Smart City og Smart Industri.

b. It og data som vækst- og innovationsdriver

Parterne vil på den baggrund koordinere og udvikle fælles initiativer, som har til formål at styrke anvendelse af it og data som vækst- og innovationsdriver, både i private og offentlige virksomheder ved at fremme digitaliseringen.

c. Produktionspanel 4.0 – fælles udmøntning af anbefalinger

Parterne vil senest i foråret 2017, som opfølgning på rapporten fra regeringens Produktionspanel 4.0, udvikle og gennemføre initiativer, som kan bidrage til et digitalt løft af især de små og mellemstore virksomheder og behovet for digitale kompetencer. Der er behov for digitale kompetencer på alle niveauer, især it-ingeniører og dataloger, som kan bidrage til den innovation, som er nødvendig for at øge produktiviteten i både den private og den offentlige sektor.

De midtjyske styrkepositioner

Fødevarerområdet

Fødevarerhvervet har stor betydning for dansk økonomi. Mange jobs i produktion og udvikling er placeret i Region Midtjylland. I internationale sammenhænge er Danmark en betydelig spiller på fødevarerområdet med et stærkt erhverv og videninstitutioner. Tidligere vækstpartnerskabsaftaler har bidraget til at styrke den midtjyske styrkeposition som omdrejningspunkt for en national satsning, men der er behov for at styrke samarbejdet mellem rækken af aktører for at skabe bedre sammenhæng og klarhed i forhold til virksomhedernes brug af innovationssystemet på fødevarerområdet.

Styrket samarbejde om markedsføring af Danmark som fødevarerkllynge

- d. Parterne vil fortsætte samarbejdet og sikre, at det private/regionale initiativ Danish Food Cluster og det nationale initiativ "State of Food" understøtter hinanden og evt. deler ressourcer i den fælles opgave med branding og

markedsføring af den danske fødevareklynge og Danmark som innovativt fødevareland.

Styrket samarbejde om innovation og erhvervsfremme

- e. Parterne vil samarbejde om at skabe et mere effektivt og sammenhængende innovations- og erhvervsfremmesystem på fødevareområdet, som kan bidrage til en styrkelse af fødevareerhvervet.

Innovationssamarbejder mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder

Region Midtjylland har som led i Vækstpartnerskabsaftalen 2015 gennemført en række innovationssamarbejder, med deltagelse af fødevarevirksomheder og et bredt udsnit af fødevarerelaterede forsknings- og uddannelsesinstitutioner, med fokus på kompetenceudvikling i fødevareerhvervet. Erfaringerne fra samarbejdet, der er delt med Uddannelses- og Forskningsministeriet og Ministeriet for Børn, Uddannelse og Ligestilling, peger på, at der er et behov for at udvikle modeller for denne type af samarbejder, som kan øge værdiskabelsen i såvel uddannelsesinstitutioner som virksomheder.

- f. Parterne vil arbejde videre med udviklingen af modeller for samarbejde mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner. Modellerne skal fokusere på kompetenceudvikling, vækst- og jobskabelse.

Det grønne område

I 2015 udarbejdede Erhvervs- & Vækstministeriet og de tre vstdanske regioner, Vindmølleindustrien og Offshoreenergy.dk et nationalt program for erhvervsfremme i vindmøllesektoren, der løber fra 2015 til 2018.

Udmøntning af det nationale vindprogram

Parterne vil bl.a. i regi af Det Nationale Kontaktforum for Vækst i Vindmøllesektoren arbejde for, at de anbefalede indsatser i det nationale vindprogram bliver implementeret, og at der sker en fortsat styrkelse af rammevilkårene for den danske vindmølleindustri herunder:

- g. At der sker en fortsat udbygning af test- og demonstrationsfaciliteterne og tilhørende kompetencer inden for vindenergi i Danmark inkl. etablering af yderligere 4-7 testpladser til fuldskala vindmøller samt etablering af en testingeniøruddannelse (Danmark som test- og demonstrationsland).

- h. Det igangsatte arbejde med at udvikle og udbrede internationale branchestandarder for vindmølleindustrien fortsættes og styrkes, og der skal findes en langsigtet løsning på, hvordan dette arbejde rent organisatorisk og finansielt skal videreføres fremover til gavn for danske virksomheder (Internationale branchestandarder).
- i. At der sikres effektive transportkorridorer for transport af vindmøller i Danmark og udlandet og eventuelle barrierer og flaskehalse søges minimeret eller fjernet (Internationale transportkorridorer for vindmøller).

Etablering af Silicon Valley for havvindmøller

Implementering af de anbefalede indsatser i det nationale vindprogram skal endvidere være med til at sikre en realisering af visionen om at gøre Nordsøen til et Silicon Valley for havvindmøller.

- j. På nationalt niveau vil staten i samarbejde med 10 andre nordeuropæiske lande og EU-kommissionen arbejde for, at der bliver etableret fælles EU-regler for havvindmøller og samarbejde om udbud af havvindmølleparker.
- k. Region Midtjylland vil i samarbejde med de andre vstdanske regioner bl.a. understøtte etableringen og udviklingen af stærke serviceklynger for havvindmøller, der kan være med til at realisere det store erhvervspotentiale inden for havvindmøller i Nordsøen og sikre vækst og nye jobs op langs Jyllands vestkyst og andre centrale havne i Vestdanmark.

Styrket nationalt-regionalt samspil om bioøkonomi

Region Midtjylland forventer inden for kort tid at have udviklet en indsats, som adresserer flere af Det Nationale Bioøkonomipanelts anbefalinger. Der er i særlig grad fokus på panelets anbefalinger om at anvende halm til biobrændstoffer og panelets anbefaling om udbud af grønne, små, decentrale bioraffinaderier, der via test og demonstration bidrager med at anskueliggøre potentialerne og mulige forretningsmodeller for bl.a. landmænd og foderproducenter. Region Midtjylland har allerede bistået igangsættelsen af aktiviteter omkring skaldyrs- og tangproduktion.

- l. Regeringen vil arbejde for, at der vedtages et nationalt iblandingskrav på 2,5 % for avancerede biobrændstoffer, og at staten sikrer medfinansiering til anskaffelse af decentrale bioraffineringsanlæg, udgifter som ligger udenfor lovgivningen for den regionale erhvervsfremme.

Omstilling til vedvarende energi og erhvervsvekst

Region Midtjylland har i samarbejde med samtlige kommuner i regionen, energiselskaber m.fl. udarbejdet strategi og handlingsplan for omstillingen til vedvarende energi, som kan danne model for omstillingen i hele Danmark, og som kan skabe grundlag for erhvervsvekst og virksomhedsinnovation.

- m. Parterne vil styrke samarbejdet om rammebetingelserne for omstillingen til vedvarende energi og sikring af erhvervsvektsmulighederne.

Konkret er der brug for at se på rammebetingelserne i forbindelse med Apple's kommende datacenter i Foulum ved Viborg. Apple bliver Danmarks største elforbruger med et forbrug på et par procent af det samlede elforbrug i Danmark. Det vil medføre en produktion af overskudsenergi, som kan levere i størrelsesordenen 200 MW fjernvarme (svarende til 100.000 husstandes varmekonsum). Overskudsvarmen vil således kunne forsyne Viborg og andre større byer i området med fjernvarme.

En væsentlig forudsætning for Apple's lokalisering i Foulum er adgangen til store mængder strøm fra vedvarende energikilder. Hvis det lykkes at genanvende overskudsvarmen til fjernvarme, vil der være tale om et fyrtårnsprojekt af internationale dimensioner i intelligent udnyttelse af vedvarende energi, som vil kunne markedsføre danske vedvarende energiløsninger og Danmark som hjemsted for kommende datacentre.

En væsentlig barriere for realiseringen af varmeprojektet er imidlertid afgiftssystemet, hvor der lægges afgifter på udnyttelse af overskudsvarmen og på den strøm, som anvendes til drift af de varmepumper, som skal indvinde overskudsvarmen. På nuværende tidspunkt er det mere favorabelt for det lokale energiselskab at anvende biomasse til opvarmning frem for overskudsvarmen fra Apple.

Øget fokus på bæredygtige omstilling

Regeringen og vækstforum har gennem en årrække samarbejdet om forskellige initiativer med det formål at styrke en bæredygtig omstilling. Det gælder bl.a. Grønne Industrisymbioser og Grønne forretningsmodeller og udmøntning af ressourcestrategierne, "Danmark uden affald". Samarbejdet har involveret kommunerne og på internationalt plan The Ellen MacArthur Foundation om fremme af cirkulær økonomi i Danmark.

- n. Partnerne vil i samarbejde understøtte en bæredygtig omstilling, der øger erhvervslivets konkurrenceevne. Samarbejdet foreslås at tage afsæt i bl.a. EU Kommissionens

cirkulære økonomipakke fra 2015 (affald minimeres, ressourcer bevares i økonomien og skaber yderligere værdi), regeringens Vækst og Udvikling i hele Danmark med øget indsats ift. bl.a. nye materialer m.v. i smv'er samt fortsat udmøntning af ressourcestrategierne, "Danmark uden affald".

Styrket regionalt - nationalt samarbejde indenfor Cirkulær Økonomi
Region Midtjylland forventer i efteråret 2016 at lancere initiativet Cirkulær Byinnovation, CBI. CBI rummer en lang række områder fra håndtering og brug af byggeaffald, nye materialer og materialesporing, efterspørgsel, udbud og organisering samt eksport. Initiativet bygger på regionens mangeårige erfaring med cirkulær økonomi.

- o. Parterne vil med afsæt i dette initiativ og regeringens kommende strategi på området samarbejde om partnerskaber under den midtjyske satsning Cirkulær Byinnovation indenfor byggeri, herunder partnerskaber i forhold til anvendelse af affald, initiativer til fremme af mere bæredygtigt byggeri i det offentlige og værdikædeorienterede samarbejder og design for disassembly.

Kreative erhverv

Vækstforum har med sin indsats More.Creative sat fokus på vækstpotentialet i sammenhængen mellem de kreative erhverv, ikt og andre erhverv. More.Creative er den midtjyske klynge for kreative erhverv og en del af Kulturhovedstaden Aarhus 2017.

Region Midtjylland står stærkt inden for de kreative erhverv og ikt-området både ift. private og offentlige virksomheder, uddannelse samt forskning. Kreative erhverv og ikt udgør en stadig stærkere motor for vækst og udvikling i andre sektorer og med et stærkt vækstlag af nye og levedygtige virksomheder.

Udvikling af More Creative og den kreative industri

- p. Parterne vil med udgangspunkt i dette initiativ og regeringens kommende strategi på området indlede et samarbejde om at udbrede og styrke de regionale styrkepositioner som er identificeret i arbejdet med More Creative, f.eks. The Animation Workshop i Viborg og Game College i Grenaa under Digitale visuelle Industrier samt design, arkitektur og mode.
- q. Parterne vil i fællesskab undersøge mulighederne for at etablere nye samarbejdsplatforme, hvor etablerede erhverv og offentlige aktører møder kreative digitale og designmæssige kompetencer med henblik på at øge digitalisering, produktivitet og innovation i andre erhverv.

Forenkling og fokusering af erhvervsfremmeindsatsen

Effektivt erhvervsfremmesystem

Både regeringen og vækstforum har prioriteret et effektivt og overskueligt innovations- og erhvervsfremmesystem med fokus på virksomhedernes behov.

Vækstforum har med sin Vækstplan 2016-2020 prioriteret en fortsat udvikling af et sammenhængende erhvervsfremme- og innovationssystem, som fremadrettet skal være motor for væksten i de midtjyske små og mellemstore virksomheder på tværs af brancher og geografi og styrke indsatsen mod de fire fokuserede områder Fødevarer, Energi og klima, Smart industri samt Kreative erhverv, ict og turisme.

Scale-up Denmark er et eksempel på en fælles indsats, som vil skabe flere højvækstvirksomheder ved at styrke den regionale specialisering inden for erhvervsområdet, så regionernes styrkepositioner understøttes.

- r. Parterne vil fortsat samarbejde om at udvikle fælles initiativer og styrke sammenhængen og en klar rollefordeling mellem aktører i erhvervssystemet.

Eksport til Tyskland/Sydtyskland

Øget eksport og produktivitet er forudsætningen for at realisere målene i Region Midtjyllands Vækstplan 2016-2020. Vækstforum har vedtaget en række initiativer med fokus på dette, herunder nedsættelsen af forprojektgruppen til styrkelse af eksportindsatsen i Tyskland og specielt Sydtyskland, hvor der vurderes at være et uudnyttet potentiale for eksport. Regeringen har offentliggjort sin Tysklandsstrategi, som på en række områder svarer til den midtjyske indsats.

- s. Parterne vil i regi af Generalkonsultatet og Innovationscenteret i München og andre relevante aktører øge samarbejdet med fokus på at styrke den nationale og regionale eksportfremmeindsats rettet mod Tyskland.

Målrettet erhvervsindsats i områder ramt af økonomisk tilbagegang

Med aftale om Vækst og Udvikling i hele Danmark er der blevet afsat 9 mio. kr. i 2016 og 5 mio. kr. årligt i 2017-2019 til en indsats, der skal understøtte rammerne for en selvåren lokal erhvervsudvikling i områder, der har oplevet stærk tilbagegang.

- t. Regeringen vil blandt en række projekter fra op til 23 kommuner udpege 3 erhvervsinitiativer, som, med udgangspunkt i lokale udfordringer, styrker og virksomhedsopbakning, skal bidrage til vækst og udvikling i det pågældende område.

Mobil- og bredbåndsdækning

Region Midtjylland og de 19 kommuner i regionen har et fælles mål om at udbrede den digitale infrastruktur, så der i hele regionen er en tidssvarende mobil- og bredbåndsdækning. Der er behov for at forbedre kortlægning af den eksisterende mobil- og bredbåndsdækning.

- u. Parterne vil derfor samarbejde om udviklingen af opdaterede data både for mobildækningen og for bredbåndsdækningen, således at "tjek dit net" til stadighed er opdateret med nye og valide data. Kortlægning skal danne grundlag for regionen og kommunernes arbejde med at udpege områder, hvor det er nødvendigt at gøre en særlig indsats, fordi markedet ikke selv kan nå ud til disse områder.
- v. Staten vil fortsætte og styrke bredbåndspuljen med det formål at etablere lokale løsninger på den manglende mobil- og bredbåndsdækning.